

**LIETUVOS RESPUBLIKOS BUHALTERINĖS APSKAITOS ĮSTATYMO NR. IX-574
6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – įstatymo projektas) rengimą paskatino Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – LRV programa), numatytas 3.1.2 darbas „Viešojo sektoriaus įstaigų vidinių procesų optimizavimas“, kuriuo siekiama didinti viešojo sektoriaus efektyvumą.

Atliekant vieną iš veiksmų, reikalingų LRV programos 3.1.2 darbui įvykdyti, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. nutarimu Nr. 125 „Dėl biudžetinės įstaigos Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro įsteigimo ir nuostatų patvirtinimo“ įsteigtas Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras (toliau – NBFC), kuriam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. nutarimu Nr. 126 „Dėl buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai“ nuo 2018 m. liepos 3 d. pavesta perimti buhalterinės apskaitos funkciją iš 141-o viešojo sektoriaus subjekto (toliau – VSS) ir centralizuotai ją atlikti. Planuojama, kad iki 2021 m. birželio 30 d. buhalterinė apskaita centralizuotai bus tvarkoma apie 538 (šis skaičius bus tikslinamas) iš virš 600 valstybės kontroliuojamų VSS.

Siekdama prisidėti prie tinkamo LRV programos 3.1.2 darbo atlikimo Finansų ministerija yra pradėjusi vykdyti projektą „Bendros informacinės sistemos valstybės įstaigų buhalterinei apskaitai tvarkyti sukūrimas ir tobulinimas“ (toliau – bendros IS projektas), kurio tikslas – sudaryti sąlygas VSS buhalterinę apskaitą tvarkyti centralizuotai efektyvia, funkcionalia, automatizuota bendra informacinių technologijų priemone ir didinti centralizuotai tvarkomos buhalterinės apskaitos patikimumą ir kokybę. Finansų ministerijos užsakymu atliktos galimybių studijos¹ išvados teigia, kad įdiegus bendrą buhalterinės apskaitos informacinę sistemą (toliau – BBAIS) būtų galima padidinti buhalterinės apskaitos organizavimo efektyvumą, patikimumą, valstybės informacinių sistemų kaštų ekonomiją ir buhalterinės apskaitos funkcijos konsolidavimo NBFC naudingumą. Įvertinus tai, kad šiuo metu teisės aktai neįpareigoja VSS buhalterinę apskaitą tvarkyti naudojant vieną sistemą, siūloma papildyti Buhalterinės apskaitos įstatymą.

Įstatymo projekto tikslas – didinti VSS buhalterinės apskaitos procesų efektyvumą ir kokybę valstybės mastu.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos specialistai. Įstatymo projekto rengimą koordinavo Finansų ministerijos Atskaitomybės, audito, turto vertinimo ir nemokumo politikos departamentas (direktorė Ingrida Muckutė, tel. (8 5) 239 0164, vyresnioji patarėja Paulė Svorobovičienė, tel. (8 5) 239 0165), atsakingas asmuo – Atskaitomybės ir apskaitos metodologijos skyriaus (vedėja Daiva Žibutienė, tel. (8 5) 219 9334) vyr. specialistė Ieva Matukaitienė, tel. (8 5) 219 9394).

¹ Bendros informacinės sistemos valstybės įstaigų buhalterinei apskaitai tvarkyti sukūrimo ir tobulinimo galimybių studija, atlikta pagal Finansų ministerijos 2019 m. sausio 7 d. pasirašytą sutartį Nr. 14P-2 „Dėl bendros informacinės sistemos valstybės įstaigų buhalterinei apskaitai tvarkyti investicinio projekto parengimo paslaugų“.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Igyvendinant bendros IS projektą atlikta buhalterinei apskaitai naudojamų informacinių sistemų ir jų tinkamumo efektyviai atlikti apskaitą analizė, kurios metu nustatyta, kad šiuo metu:

- 33 VSS iš 141, kurių buhalterinė apskaita šiuo metu tvarkoma centralizuotai, ir 92 VSS iš 397, kurių buhalterinės apskaitos funkciją planuojama centralizuoti, naudoja tą pačią buhalterinės apskaitos informacinę sistemą (kurią yra įdiegusi ir palaiko Finansų ministerija);
- kiti valstybės kontroliuojami VSS naudoja skirtingas buhalterinės apskaitos informacines sistemas.

VSS naudojamose buhalterinės apskaitos informacinėse sistemose yra skirtingos funkcinės galimybės, ne visų VSS naudojamos sistemos turi vienodas sąsają su kitomis vidaus ir išorės informacinėmis sistemomis galimybes. Buhalterinės apskaitos informacinių sistemų įvairovė ir skirtingos šių sistemų galimybės neleidžia užtikrinti vieno centralizuotai tvarkomos buhalterinės veiklos modelio ir procesų. Atitinkamai kiekvienas VSS patiria šių informacinių sistemų palaikymo sąnaudų (iš viso apie 2 mln. Eur kasmet).

Šiuo metu Buhalterinės apskaitos įstatymas nurodo, kad VSS buhalterinę apskaitą tvarko vyriausiasis buhalteris (buhalteris) arba centralizuotai, tačiau nereglementuoja apskaitos tvarkymo priemonių. Daryta prielaida, kad VSS vadovai pasirinks efektyviausią priemonę.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siekiant spręsti neefektyviai naudojamų išteklių buhalterinei apskaitai tvarkyti problemą, įstatymo projekte siūloma nustatyti reikalavimą VSS buhalterinei apskaitai tvarkyti naudoti ne kiekvieno VSS atskirai pasirinktą informacinę sistemą, bet centralizuotai parinktą informacinę sistemą arba sistemas.

Kadangi informacinių sistemų galimybės apima ne tik buhalterinių įrašų tvarkymą, bet leidžia formuoti dokumentus, ataskaitas, atlikti kontrolę ir kitas funkcijas, įstatymo projekte siūloma nurodyti, kad nurodytų VSS buhalterinė apskaita būtų tvarkoma naudojant jiems parinktą finansų valdymo informacinę sistemą. Šią sistemą arba sistemas turėtų parinkti Vyriausybė ar jos įgaliota institucija arba savivaldybių administracijų direktoriai.

Siūloma, kad parinktą finansų valdymo informacinę sistemą naudotų ne tik tie VSS, kurių buhalterinę apskaitą priimtas sprendimas tvarkyti centralizuotai, bet ir kiti VSS, taip užtikrinant optimalių buhalterinės apskaitos procesų įdiegimą, gaunamos informacijos kokybę ir atskirų informacinių sistemų palaikymo sąnaudų sumažinimą.

Įstatymo projektas įsigaliojotų 2020 m. sausio 1 d. su išimtimi savivaldybių kontroliuojamiems VSS. Nuo įstatymo įsigaliojimo dienos VSS, išskyrus savivaldybių kontroliuojamus VSS, pereitų prie Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parinktos bendros finansų valdymo informacinės sistemos nustatyta tvarka, kurią nustatyti reikėtų iki 2019 m. gruodžio 31 d. Pagal nustatytą tvarką būtų nurodyti konkretūs valstybės kontroliuojami VSS ar jų grupės, kurie etapais pereitų prie bendros finansų valdymo informacinės sistemos.

Siekiant, kad savivaldybės turėtų galimybę pasinaudoti valstybės sukurta bendra finansų valdymo informacine sistema ir taip išvengti papildomų išlaidų plėtodamos savo turimas informacines sistemas, savivaldybėms nustatyta keleriais metais vėlesnė įstatymo įsigaliojimo data (2022 m. sausio 1 d.).

Kadangi perėjimo prie bendros finansų valdymo informacinės sistemos laikotarpis kiekvienam VSS būtų skirtingo sudėtingumo ir trukmės, įstatymo projekte numatyta įstatymo taikymo diena laikyti dieną nuo bendros finansų valdymo informacinės sistemos įdiegimo VSS dienos.

5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymas neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymas verslo sąlygoms ir jo plėtrai įtakos neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymo projektą, nereikės priimti naujų, keisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis, suderintas su Europos Sąjungos teisės aktais.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Tam, kad būtų užtikrintas parinktos finansų valdymo informacinės sistemos (sistemų) tinkamumas ir maksimalus naudingumas, reikės standartizuoti buhalterinės apskaitos procesus tų VSS, kurių buhalterinės apskaitos funkcija perduota NBFC. Šiuo tikslu, priėmus įstatymo projektą, reikės pakeisti:

– Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. nutarimą Nr. 126 „Dėl buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai“ (toliau – nutarimas);

– Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 23 d. nutarimą Nr. 488 „Dėl Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Įstatymui įgyvendinti Vyriausybė arba jos įgaliota institucija iki 2019 m. gruodžio 31 d., o savivaldybių administracijų direktoriai iki 2021 m. gruodžio 31 d. turės priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

12. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas

Siekiant įgyvendinti įstatymo projektą, reikėtų investuoti iki 5 mln. Eur lėšų esamai buhalterinės apskaitos informacinei sistemai, kuri bus parinkta kaip bendra finansų valdymo informacinė sistema valstybės institucijoms, modernizuoti.

Lėšų poreikis galėtų būti užtikrintas įgyvendinant bendros IS projektą, kuriam siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos lėšų pagal Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos įgyvendinimo 2016–2018 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 1V-329 „Dėl Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programos įgyvendinimo 2016–2018 metų veiksmų plano patvirtinimo“, 3 tikslo „Stiprinti strateginį mąstymą viešojo valdymo institucijose ir gerinti jų veiklos valdymą“ 3.2 uždavinį „Nuolat didinti viešojo valdymo institucijų veiklos efektyvumą“.

Atlikta galimybių studija parodė, kad sėkmingai įdiegus bendrą finansų valdymo informacinę sistemą kasmet pavyktų sutaupyti apie 2 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Atlikta Bendros informacinės sistemos valstybės įstaigų buhalterinei apskaitai tvarkyti sukūrimo ir tobulinimo galimybių studija. Pateikiama galimybių studijos esmė.

Galimybių studija parengta įgyvendinant bendros IS projektą.

Šiuo metu Lietuvoje nėra visuotinai VSS taikomos centralizuotos BBAIS. Buhalterinės apskaitos procesai institucijose vykdomi nestandartizuotai, kompiuterizavimo lygis atliekant šiuos procesus dažnai kardinaliai skiriasi. VSS turi nusistatę vidaus buhalterinės apskaitos tvarkymo tvarką, naudojama bent 13 skirtingų buhalterinės apskaitos informacinių sistemų, kuriose įdiegtos skirtingos funkcinės galimybės, skirtingas dimensijų sąrašas. Taip pat ne visos VSS naudojamos informacinės sistemos turi sąsajas su reikalingomis išorės informacinėmis sistemomis – tai lemia perteklinį rankinį darbą atliekant buhalterinės apskaitos funkcijas. Akivaizdu, kad dažnai buhalterinė apskaita VSS tvarkoma neefektyviai, tam reikia didelių kaštų. VSS, kurių buhalterinę apskaitą tvarkys NBFC, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu apie 2 mln. Eur kasmet skiria buhalterinei apskaitai tvarkyti naudojamoms informacinėms sistemoms palaikyti.

LRV programos 3.1.2 darbu siekiama nauda – kasmet sutaupyti iki 20 proc. valstybės biudžeto lėšų dalies, tenkančios valstybinio sektoriaus funkcijoms atlikti. Norint tiek sutaupyti reikia optimizuoti NBFC pavestas centralizuotos buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijas ir sumažinti šiuo metu VSS buhalterinei apskaitai tvarkyti naudojamoms informacinėms sistemoms palaikyti, vystyti bei licencijoms įsigyti skiriamų valstybės biudžeto lėšų poreikį.

Vadovaujantis nutarimu nuo 2018 m. liepos 3 d. 141 VSS buhalterinę apskaitą tvarkyti centralizuotai pavesta NBFC. Kadangi nėra BBAIS, kol kas centralizuotai organizuojama tik VSS buhalterinės apskaitos tvarkymo veikla, o centralizuotų informacinių technologijų nėra. Tai lemia, kad buhalterinės apskaitos tvarkymas toliau atliekamas ne iki galo efektyviai.

Bendros IS projekto įgyvendinimas padės išspręsti šiuo metu egzistuojančias problemas, susijusias su decentralizuotu VSS buhalterinės apskaitos tvarkymu naudojant informacines technologijas. Įgyvendinus bendros IS projektą VSS buhalterinės apskaitos tvarkymas bus vykdomas centralizuotai naudojant vieną informacinę sistemą.

Bendrų informacinių technologijų sprendinių, leidžiančių užtikrinti efektyvų Vyriausybės numatytų konsoliduoti VSS bendrųjų funkcijų atlikimą centralizuotai, įgyvendinimo projektai, tarp jų – bendros IS projektas, priskirtini strateginiams LRV programos projektams, sujungtiems į programą „Bendrųjų funkcijų konsolidavimas Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre“, patvirtintą Lietuvos

Respublikos Vyriausybės strateginių projektų portfelio komisijos, kontroliuojančios visų LRV programos strateginių projektų įgyvendinimą.

Atliekant bendros IS projekto įgyvendinimo aplinkos analizę analizuoti bendros IS projekto veiklas reglamentuojantys teisės aktai, taip pat apžvelgta užsienio šalių geroji praktika. Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos organizavimą, apimančią buhalterinės apskaitos tvarkymą ir teisės aktais reikalaujamų ataskaitų parengimą, reglamentuoja Buhalterinės apskaitos įstatymas ir Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas. Vykdamas bendros IS projektą ir siekiant užtikrinti aiškų VSS finansiniams duomenims tvarkyti ir reikalingai informacijai apdoroti skirtų visų teisinių, organizacinių, techninių ir programinių priemonių teisinį reguliavimą, reikia inicijuoti Buhalterinės apskaitos įstatymo pakeitimą ir nustatyti reikalavimą VSS buhalterinę apskaitą tvarkyti naudojant Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos parenkamą Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka steigiamą valstybės informacinę sistemą – BBAIS.

Išanalizavus gerąją buhalterinės apskaitos tvarkymo praktiką kitose Europos Sąjungos valstybėse, kaip sekina ir Lietuvos situacijai pritaikoma praktika galimas Estijos pavyzdys. Šioje valstybėje naudojama centralizuota buhalterinės apskaitos informacinė sistema, veikia bendrųjų paslaugų centrai, centralizuojantys ne tik informacinių technologijų, bet ir veiklos procesus. Centralizuoti paslaugų centrai veikia ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, tokiose kaip Suomija ar Jungtinė Karalystė.

Bendros IS projekto tikslinės grupės yra VSS, NBFC ir buhalterinės apskaitos ir administracinės funkcijos, susijusias su buhalterinės apskaitos tvarkymu, atliekantys darbuotojai. Bendros IS projektu siekiama užtikrinti efektyvų buhalterinės apskaitos funkcijos vykdymą ir patenkinti tokius pagrindinius tikslinių grupių poreikius:

- VSS buhalterinei apskaitai tvarkyti ir teisės aktais nustatytoms ataskaitoms rengti naudojama funkcionali BBAIS;
- užtikrintos BBAIS sąsajos su kitomis VSS naudojamomis vidaus ir išorės informacinėmis sistemomis;
- su buhalterine apskaita susiję dokumentai ir duomenys teikiami ir administruojami (tvirtinami) elektroninėje erdvėje.

Bendros IS projekto tikslas – sudaryti sąlygas VSS buhalterinę apskaitą tvarkyti ir teisės aktais nustatytas ataskaitas rengti centralizuotai naudojant efektyvią, funkcionalią, automatizuotą BBAIS ir didinti centralizuotai tvarkomos buhalterinės apskaitos patikimumą ir kokybę.

Bendros IS projekto įgyvendinimo pagrindiniai uždaviniai:

- VSS užtikrinti vienodą centralizuotai tvarkomos buhalterinės apskaitos veiklos modelį ir procesus;

- visuose VSS užtikrinti BBAIS naudojimą.

Siekiant sėkmingo bendros IS projekto rezultatų įgyvendinimo sudarytas visų galimų veiklų sąrašas, įtraukiant veiklas, kurias įgyvendinus būtų galima pasiekti šiuos numatytus rezultatus:

- parengti centralizuotai organizuojamos buhalterinės apskaitos veiklos ir BBAIS diegimo modelį VSS, kuriems taikomas bendros IS projektas;
- įsigyti ir įdiegti BBAIS, atitinkančią šioje galimybių studijoje nustatytus optimalius funkcinis reikalavimus;
- modernizuoti kelias šiuo metu VSS naudojamas buhalterinės apskaitos informacines sistemas, centralizuojant buhalterinės apskaitos funkcijos vykdymą įstaigų grupėse;
- įgyvendinti šioje galimybių studijoje nustatytas optimalias BBAIS funkcines galimybes sukuriant naują buhalterinės apskaitos informacinę sistemą arba įdiegti jas šiuo metu VSS naudojamose informacinėse sistemoje kartu su darbo užmokesčio apskaitos informacine sistema;

- BBAIS įgyvendinti tik pagrindines buhalterinės apskaitos funkcines galimybes, paliekant specialiąsias funkcijas įgyvendinti individualiai kiekvienai VSS.

Pagal kokybės ir kompleksiskumo, tęstinumo ir tvarumo, poveikio problemos sprendimui ir įgyvendinamumo kriterijus įvertinus ir atrinkus visų galimų bendros IS projekto veiklų sąrašą nurodytas veiklas, sudarytas tinkamiausių veiklų sąrašas:

- parengti centralizuoto buhalterinės apskaitos organizavimo ir BBAIS diegimo modelį VSS, kuriems taikomas bendros IS projektas;
- įsigyti ir įdiegti BBAIS, atitinkančią galimybių studijoje nustatytus optimalius funkcinis reikalavimus.

Tinkamiausių veiklų sąrašą numatyta veikla – BBAIS, atitinkančios optimalius reikalavimus, įsigijimas ir diegimas – išskiriama į dvi bendros IS projekto įgyvendinimo alternatyvas:

- vienos iš šiuo metu VSS naudojamų buhalterinės apskaitos informacinių sistemų modernizavimas, iki ji atitiks optimalius funkcinis reikalavimus (alternatyva Nr. 1);
- naujos buhalterinės apskaitos informacinės sistemos, atitinkančios numatytus optimalius funkcinis reikalavimus, kūrimas (alternatyva Nr. 2).

Nurodytos alternatyvos įvertintos tiek kokybiniu (pritaikymas tikslinių grupių poreikiams, plėtos galimybės, pokyčių mastas, tvarumas), tiek kiekybiniu (biudžetas, įgyvendinimo trukmė) aspektu. Nors abiejų alternatyvų suteikiama kokybė, vertinant siekiamo tikslo, yra panaši, tačiau įgyvendinimo trukmė ir reikiami finansiniai ištekliai reikšmingai skiriasi:

- alternatyva Nr. 1 gali būti įgyvendinama per gerokai trumpesnę laiką (iki 24 mėn.) nei alternatyva Nr. 2 (iki 48 mėn.);
- diegėjų pasiūlyta vienos iš esamų buhalterinės apskaitos informacinių sistemų preliminar modernizavimo kaina (4,48 mln. Eur) yra 8 kartus mažesnė nei visiškai naujos sistemos kūrimo išlaidos (35,97 mln. Eur).

Vertinant ribotą bendros IS projekto įgyvendinimo laiką (sieki per artimiausius 2–3 metus visiškai konsoliduoti buhalterinės apskaitos funkcijos vykdymą visuose VSS, kuriuose įgyvendinamas bendros IS projektas) ir didžiulį kainų skirtumą, prioritetą teikiamas alternatyvai Nr. 1. Išnagrinėta, kokią iš šiuo metu naudojamų buhalterinės apskaitos informacinių sistemų pasirinkti modernizuoti įgyvendinant alternatyvą Nr. 1.

Esamos buhalterinės apskaitos informacinės sistemos buvo vertinamos pagal jų naudojimo paplitimą, funkcinę galimybių atitiktį optimaliems BBAIS reikalavimams ir diegėjų pajėgumą patenkinti bendros IS projekto poreikius. Įvertinus alternatyvas rekomenduojama modernizuoti šiuo metu naudojamą Finansų valdymo ir apskaitos informacinę sistemą (toliau – FVAIS), kurios valdytoja Finansų ministerija.

Atlikta alternatyvos Nr. 1 ekonominės ir socialinės naudos analizė rodo bendros IS projekto indėlį į nacionalinę ekonominę gerovę. Kadangi įgyvendinant bendros IS projektą nebus gaunama jokių pajamų, jis nėra finansiškai atsiperkantis (tačiau finansiškai gyvybingas), pagrindiniu vertinimo kriterijumi tampa ekonominės analizės rodikliai. Bendros IS projekto įgyvendinimo ekonominė ir socialinė nauda gaunama sutaupant laiko ir piniginių sąnaudų. Bendros IS projekto įgyvendinimo laikotarpiu (2019–2034 m.) bus sukurta 26,15 mln. Eur nauda. Analizė parodė, kad kiekvienas į bendros IS projektą investuotas 1 Eur sukuria 2,36 Eur ekonominės naudos, o ekonominės vidinės grąžos norma siekia 10,13 mln. Eur.

Siekiant įvertinti ir tinkamai valdyti bendros IS projekto rizikas buvo atlikta jautrumo ir rizikų analizė. Bendros IS projekto kritinis kintamasis – ekonominės ir socialinės naudos (esamos buhalterinės apskaitos informacinės sistemos palaikymo sutaupymo kaštai) įvertis. Šio kintamojo pokytis daro reikšmingą įtaką ekonominės grynosios dabartinės vertės ir ekonominės vidinės grąžos normos rodikliams. Vis dėlto verta paminėti, kad modernizavus vieną iš šiuo metu naudojamų buhalterinės apskaitos informacinių sistemų ir sutaupius net 25 proc. mažiau kaštų, bendros IS projekto įgyvendinimas vis dar išliktų naudingas.

Bendros IS projekto scenarijų analizė parodė, kad visais scenarijais (nuo pesimistinio iki optimistinio) bendros IS projekto įgyvendinimas nenaudingas finansiškai, tačiau, esant net ir mažiau palankioms sąlygoms, ekonominė ir socialinė nauda viršija FVAIS modernizavimo, iki ji atitiks optimalius funkcinis reikalavimus, kaštus, todėl bendros IS projektas laikomas naudingas.

Įgyvendinant bendros IS projektą aktualios rizikos apima projektavimo (planavimo) kokybės, įsigyjamų (atliekamų) paslaugų kokybės, įsigyjamos (pagamintos) įrangos, įrenginių ir kito turto kokybės bei nepakankamo finansavimo rizikas.

Planuojama bendros IS projekto įgyvendinimo trukmė – 36 mėn. Bendros IS projekto plane išskirti du įgyvendinimo etapai:

- BBAIS veiklos ir diegimo modelio parengimas (trukmė – 8 mėn. nuo bendros IS projekto pradžios), kurio rezultatas – parengtas BBAIS procesų, duomenų ir jų šaltinių standartas ir nustatyta VSS perėjimo prie BBAIS tvarka;

- BBAIS diegimas (trukmė – 36 mėn. nuo bendros IS projekto pradžios), kurio laukiamas rezultatas – modernizuota BBAIS, veikianti visuose VSS, kuriuose įgyvendintas bendros IS projektas.

Už bendros IS projekto įgyvendinimą atsako bendros IS projekto įgyvendinimo grupė, kurią sudaro bendros IS projekto vadovas, administratorius, finansininkas ir veiklos ekspertai.

Bendros IS projekto tęstinumui užtikrinti planuojami teisės aktų, kuriuose būtų nustatyta pareiga VSS, kurie įgyvendins bendros IS projektą, buhalterinę apskaitą tvarkyti naudojant BBAIS, pakeitimai. Įdiegus BBAIS, Finansų ministerija užtikrins BBAIS palaikymą, kad iki vertintos bendros IS projekto įgyvendinimo naudos pabaigos (2034 m.) ji būtų tinkama naudoti visiems VSS.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*:

„bhalterinė apskaita“, „finansų valdymo informacinė sistema“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

Finansų ministerija
Vilnius Sapoka
2019-05-21